

аспектів діяльності, забезпечуючи гностичну, розвивальну, виховну, діагностичну, організаційну функції навчання. Серед ключових дидактичних умінь вчителя НУШ – уміння проєктувати та моделювати повний цикл процесу оволодіння знаннями учнями; вміння застосовувати різні види навчання (розвивальне, проблемне, диференційоване тощо); організовувати різні ефективні форми навчальних занять; моделювати та проводити на високому методичному рівні уроки різних типів із застосуванням інноваційних технологій; діагностувати навчальні досягнення учнів; стимулювати і організовувати пізнавальну діяльність школярів; аналізувати, узагальнювати і адаптовувати передовий педагогічний досвід і досягнення психолого-педагогічної науки [1].

Вагомим складником дидактичної компетентності є така особистісна характеристика, як дидактичні здібності, що є своєрідною проєкцією дидактичної діяльності на особистість. Розвиток дидактичних здібностей, формування дидактичної компетентності педагога розпочинається ще під час його навчання в закладі вищої освіти (в процесі вивчення професійно орієнтованих навчальних дисциплін, під час різних видів педагогічної практики, під час самостійної пізнавальної діяльності здобувачів вищої освіти). Український дидакт В. Чайка зазначає, що у вищій школі необхідно так організувати процес підготовки фахівців, щоб студенти пройшли всі етапи професійного становлення, необхідні для формування початкового досвіду діяльності саморегуляції [3, с.74].

Отже, дидактична компетентність педагога – це інтегрована якість, яка виявляється в теоретичній і практичній готовності до дидактико-професійної діяльності, спрямованої на вирішення різноманітних дидактичних завдань і самореалізацію в творчому дидактичному процесі. Вчитель, який володіє належним рівнем дидактичної компетентності, здатний організувати якісний та продуктивний освітній процес у НУШ.

ЛІТЕРАТУРА

1. Боровець О. Дидактична компонента у структурі професійної компетентності майбутнього вчителя. *Гуманітарний вісник ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди»: збірник наукових праць*. 2013. Вип. 28. Том I. С. 43-47.
2. Гриньов В. Формування дидактичної культури майбутнього вчителя: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук: спец. 13.00.04 «Теорія та методика професійної освіти». Харків, 2003. 21 с.
3. Чайка В. Дидактико-технологічні знання в системі підготовки вчителя до здійснення саморегуляції педагогічної діяльності. *Вісник Житомирського державного університету ім. І.Франка*. Житомир, 2005. Вип. 25. С. 73-76.

КАЗКА ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ЦІННІСНИХ ОРІЄНТАЦІЙ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Боятюк І. П.

*здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти
Приватного вищого навчального закладу*

Марчук О. О.

*доктор педагогічних наук, професор,
професор кафедри загальної педагогіки та дошкільної освіти
Приватного вищого навчального закладу
«Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янчука»*

На сьогодні найпершим суспільним середовищем для дитини стає заклад дошкільної освіти, який повинен забезпечувати гармонійний розвиток особистості дитини, її фізичне і психічне здоров'я, виховання ціннісного ставлення до оточуючого світу, до самої себе, формування механізмів соціальної адаптації та творчого втілення в умовах життя в товаристві незнайомих дітей і дорослих.

Дошкільна освіта належить до першої ланки, яка має гнучко реагувати на сучасні соціокультурні запити, збагачувати знання дитини необхідною якісною інформацією, допомагати їй реалізувати свій природний потенціал, орієнтуватися на загальнолюдські й національні цінності [1, с. 204].

Цінності виступають критеріями оцінки, як всього життя особистості, так і окремих її вчинків і дій; оскільки вони дають підстави для вибору альтернативних способів дії, для відбору і оцінки цих альтернатив. Ця діяльність оцінювання здійснюється особистістю не з точки зору корисності, а з точки зору уявлень про хороше і погане, з точки зору повинного. Цінності є критеріями оцінки і навколишньої дійсності: через систему цінностей фільтрується вся інформація, що переробляється особистістю, що сприймається.

Вважаємо, що ефективним засобом формування ціннісних орієнтацій дітей дошкільного віку є казка.

Казка – невичерпне джерело народної мудрості, один із найпопулярніших жанрів словесності. Перебуваючи сьогодні головним чином у сфері дитячого фольклору, вона зберігає архаїчні елементи, водночас плекає ідеали краси, доброти, милосердя, засуджує жадібність, корисливість і нечесність.

Розглядаючи казку крізь призму її навчально-виховних можливостей можна твердити, що казка органічно увійшла в світ дитини, допомагає їй вчитися і вдосконалюватися, переносити у сферу реалій вимріяне і такі бажані дива, коли долаються будь-які труднощі й страхи, негативні імпульси.

Під впливом казок у дошкільників виникають різноманітні почуття та переживання. Казки мають надзвичайну емоційну силу впливу на дітей, несуть у собі позитивний емоційний заряд, здатний викликати позитивні емоції. Казка сприяє формуванню у дитини чітких морально-філософських, гуманістичних уявлень про навколишній світ, про те, що добро перемагає зло, яке завжди повертається до того, хто його скоїв, а за добрі вчинки завжди віддачує добром. Таким чином і формуються ціннісні орієнтації дошкільників.

Науковці (В. Гнатюк, Л. Дунаєвська, З. Лановик, С. Садовенко, Н. Сивачук, Г. Сухобрус та ін.) зазначають, що завдяки казці діти пізнають світ не тільки розумом, а й серцем, відгукуються на події та явища оточуючого світу, вправляються у висловлюванні власного ставлення до добра і зла. Казка може допомогти подолати негативні якості дитини, формувати позитивні основи поведінки, спілкування, співіснування в соціумі.

Перш за все, важливо відзначити, що казка має бути вибрана з урахуванням вікових особливостей дошкільників. Під час вивчення казки на заняттях, вихователь проводить різноманітні види діяльності, що сприяють формуванню ціннісних орієнтацій дітей. Наприклад, вони малюють ілюстрації до казки, складають вірші на основі сюжету, доповнюючи його за допомогою театралізованих ігор, створюють малюнки-розповіді про свої враження від прочитаної казки.

Вивчення казки можна поєднувати з іншими видами мистецтва, такими як музика, танці, драматичне мистецтво, щоб сприяти розвитку ціннісних орієнтацій дітей дошкільного віку.

Вивчення казок на заняттях є важливим засобом формування ціннісних орієнтацій дітей дошкільного віку. Казки мають чітко виражені естетичні характеристики, такі як краса мовлення, моральна глибина, виразність образів та дійових осіб. Ці характеристики допомагають розвивати в дітей почуття прекрасного, виховувати естетичні смаки та уявлення про красу [2, с. 57].

Отже, вивчення казок на заняттях є важливим інструментом формування ціннісних орієнтацій дітей дошкільного віку, який допомагає розвивати у них почуття прекрасного, естетичні смаки та уявлення про красу, поглиблювати знання про культурну спадщину, а також розвивати мовленнєву культуру.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бурчик О. В. Групова казкотерапія в особистісно орієнтованому вихованні дітей. *Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка*, 2005. Вип. 25. С. 203-205.
2. Шик Л. А. Казкотерапія в роботі з дошкільниками. Харків : Основа, 2012. 240 с.

ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ПСИХОЛОГІВ ДО ПРЕВЕНТИВНОГО ВИХОВАННЯ ПІДЛІТКІВ

Бутенко С. Ф.

*здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
Приватного вищого навчального закладу
«Міжнародний економіко-гуманітарний
університет імені академіка Степана Дем'ячука»*

Динаміка зростання за останнє десятиліття кількості дітей підліткового віку з девіантною поведінкою та урізноманітнення форм девіації не лише доводять складність, глибину, полімотивованість цієї проблеми, а й підтверджують недосконалість здійснюваних превентивних заходів та недостатність професійної підготовки фахівців, які можуть професійно здійснювати профілактику відхилень